

Όροι σχετικοί με την Αρχαία Ρώμη

Τιμητής	Συγκλητικός	Λοχίτιδα εκκλησία	Πληβείος
Ύπατος	Δήμαρχος	Δωδεκάδελτος	Ρωμαϊκό δίκαιο
Res publica	Απόλυτη Μοναρχία	Rex Romana	Ηγεμονία
Πατρίκιος	Πραιτωριανός	Πελάτης	Νομοδιδάσκαλος
Τετραρχία	Φρατρική εκκλησία	Δικτάτορας	Φυλετική εκκλησία

1. : ήταν Ρωμαίος που ανήκε σε **παλαιές μεγάλες οικογένειες**. Ονομάζονταν έτσι διότι κατάγονταν από τον ίδιο πατέρα, τον οποίο αναγνώριζαν και ως αρχηγό.

2. : ήταν ο ένας από τους δύο που εκλεγόταν για **18 μήνες** κι είχε ως έργο του: α) την **τίμηση** των πολιτών, β) τη σύνταξη του καταλόγου των **συγκλητικών**, γ) την κατάρτιση του κρατικού **προϋπολογισμού** και δ) την επίβλεψη των **ηθών**.

3. : ήταν ο ένας από τους δύο που εκλεγόταν για **έναν χρόνο** κι είχε ως κύριο έργο την **προστασία των πληβείων** από τις αυθαιρεσίες των πατρικίων. Είχε το δικαίωμα άρνησης ψήφισης νόμου (**veto**).

4. : ήταν το πολίτευμα που λεγόταν **Principatus** και ήταν ουσιαστικά **δυαρχία**, δηλαδή η εξουσία ήταν στα χέρια δύο παραγόντων: του **πρώτου πολίτη** και της **συγκλήτου**.

5. : ήταν ο ένας από τους δύο που εκλεγόταν αρχικά για έναν χρόνο και συγκέντρωνε **όλες τις εξουσίες που προηγουμένως είχε ο βασιλιάς**. Είχε μεγαλοπρεπή εμφάνιση και ακολουθούνταν από 12 ραβδούχους.

6. : το πολίτευμα που ξεκίνησε το **509** και ενώ ονομαζόταν **δημοκρατία** στην ουσία ήταν **αριστοκρατικό**, καθεστώς αφού την εξουσία είχαν πλέον οι πατρίκιοι.

7. : ήταν η **συνέλευση των πατρικίων**, που έχασε τη δύναμή της την περίοδο της δημοκρατίας και διατηρήθηκε μόνο από σεβασμό στην παράδοση.

8. : ήταν αυτός που ζούσε **κοντά στους πατρικίους** ως **υπήκοος** και δεχόταν την **προστασία** τους. Προφανώς ανήκε στους **προϊταλιώτες** κατοίκους, τους **Λίγουρες**.

9. : ήταν αυτός που ανήκε στην **κατώτερη κοινωνική τάξη** της Ρώμης, **δεν είχε πολιτικά δικαιώματα**, δεν είχε κανέναν δεσμό με τις άλλες δύο τάξεις και δεν επιτρεπόταν να συνάψει γάμο με μέλος τους.

10. : Ήταν το πολίτευμα που επέβαλε ο Διοκλητιανός κι άλλαξε τον χαρακτήρα της μοναρχίας ουσιαστικά, διότι συγκεντρώθηκαν **οι εξουσίες σε ένα πρόσωπο** και **ο πρώτος πολίτης του κράτους** (princeps) έγινε **dominus**.

11. : ήταν ένας εκλεγμένος Ρωμαίος άρχοντας, που όταν η πολιτεία βρισκόταν σε κρίσιμη κατάσταση για 16 μήνες έπαιρνε όλες τις εξουσίες.

12. : ήταν η συνέλευση όλων των στρατευμένων πολιτών, πατρικίων και πληβείων.

13. : ήταν η μεγαλύτερη προσφορά του ρωμαϊκού πνεύματος στους υπηκόους του και σ' όλον τον πολιτισμένο κόσμο και λόγω του ότι ήταν πολύπλοκο, χρειαζόταν ειδικούς μελετητές και νομομαθείς για να το ερμηνεύσουν.

14. : ήταν η καταγραφή του εθιμικού δικαίου των Ρωμαίων, με σκοπό την αποτροπή των αυθαιρεσιών στις δικαστικές αποφάσεις των πατρικίων. Έτσι, ο νόμος δεν παρουσιάζεται πια ως αμετάβλητος τύπος, εφόσον «το αποτέλεσμα της τελευταίας ψηφοφορίας του λαού νόμο» και γίνεται κοινό κτήμα όλων των πολιτών.

15. : ήταν η συνέλευση των πληβείων αρχικά, μετά όμως από την εξίσωση των τάξεων την αποτέλεσαν όλοι οι Ρωμαίοι.

16. : ήταν το σύστημα, με το οποίο η ρωμαϊκή αυτοκρατορία μοιράστηκε σε τέσσερα διοικητικά κέντρα → Στην Ανατολή Αύγουστος ήταν ο Διοκλητιανός με έδρα τη Νικομήδεια και Καίσαρας ο Γαλέριος με έδρα το Σίρμιο, στη Δύση Αύγουστος ήταν ο Μαξιμιανός με έδρα το Μιλάνο και Καίσαρας ο Κωσταντίνος Χλωρός με έδρα τους Τρεβήρους.

17. : ήταν ένας πνευματικός άνθρωπος, πολύ διαβασμένος, νομομαθής, που ερμήνευε το ρωμαϊκό δίκαιο που ήταν πολύπλοκο, όπως ο Σάλβιος Ιουλιανός και ο Γάιος.

18. : ήταν μέλος του πιο ισχυρού σώματος στην αρχαία Ρώμη, με νομοθετική και εκτελεστική εξουσία, που είχε αρχικά 100 και αργότερα 300 ισόβια μέλη και του οποίου οι αποφάσεις (δόγματα) είχαν ισχύ νόμου.

19. : έτσι ονομάζεται η ειρήνη και η ευνομία που επικράτησε στη ρωμαϊκή οικουμένη για μεγάλο χρονικό διάστημα.

20. : ήταν στρατιώτης, πιστός στον αυτοκράτορα, μέλος μιας από τις εννέα στρατιωτικές μονάδες που έδρευαν στη Ρώμη κι αριθμούσαν 1000 στρατιώτες η καθεμιά. Αυτοί σταδιακά απέκτησαν μεγάλη δύναμη κι έγιναν επικίνδυνοι για το κράτος, αφού ανεβοκατέβαζαν αυτοκράτορες σύμφωνα με τις επιθυμίες τους.

